

HEMELVAARTSKAMP 19-23 mei 2004 BARGERVEEN

Algemeen

Leiding

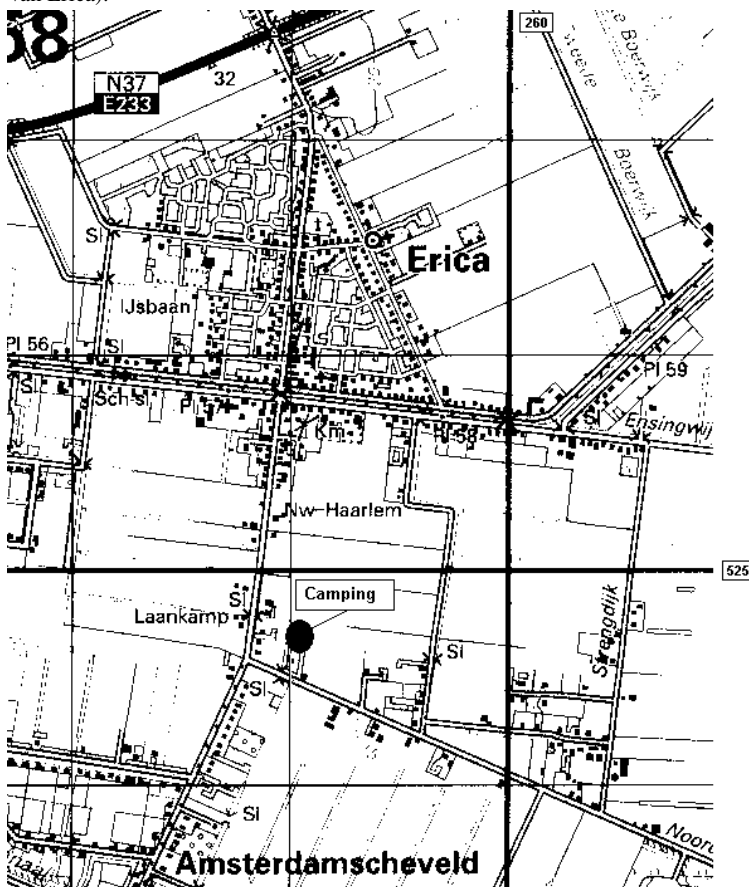
Het kamp begon op woensdag 19 mei 2004. Er is op die dag ook al een excursie naar Weiteveen gehouden. De kampvoorzitter was Ruud Luttmer, de administratie deed Else Wannee en de excursieregelaar was Sytse Tjallingii, waar mogelijk bijgestaan door Henrik de Nie (die vooral de afwikkeling van de verslaggeving voor zijn rekening nam, met assistentie van Jelle Harder).

Camping en bereikbaarheid

De kampeerplaats was de camping Panta Rhei van de stichting Vrije recreatie. Een goede keus, want een kleine camping, fraai gelegen (Amersfoortcoördinaten: 259,1;524,7) en ook met openbaar vervoer bereikbaar.

Wat het OV betreft: op zondag is er een belbus systeem en als men zich opgeeft denk er dan om dat je precies de tijd en de naam van de bushalte kent, want de administratie achter dit belysteme is uiterst gebrekkig. Op zondag 23 mei misten deelnemers in Emmen een trein omdat ze te laat werden opgehaald omdat de belbus (taxi) verkeerd was geïnformeerd over de halte waar hij klanten moest ophalen.

Volgens internet OV-reisadvies is het halte boerderij "Nieuw Haarlem", maar er is nog één halte dicht bij de camping (en verder van Erica).

Logistiek

Een ander voordeel van de kampeerplaats is dat het plaatsje Erica op loopafstand ligt. Er is daar een supermarkt, een warme bakker, een bank, een paar restaurants waaronder een Chinees (aanbevolen) en een cafétaria.

Weer

Het weer was niet maximaal gunstig. De voorspelde regen viel weliswaar mee, maar er was veel wind en het was niet warm. Voor vogels, libellen en dagvlinders was het weer duidelijk minder geschikt.

Beschrijvingen van de excursies

Woensdag 19-5-2004

Weiteveen

Deelnemersaantal: 15

Excursieleider: Hans van Eeden

Route: Noordersloot - Weiteveen en dan verder oostwaarts.

Terreinbeschrijving: Landschap doet denken aan schorren op de eilanden.

Bijzonderheden:

Vogels: 57 soorten, waaronder blauwborst, bosrietzanger, matkop, paapje, zomertortel, wielewaal, zwarte stern, grauwe vliegenvanger.

Insecten: Vuurlibel, oranjepipje, aardbeivlinder

Planten:

Paddestoelen: parelamaniet

Herpetofauna: adder, heikikker

Donderdag 20-5-2004

Meerstablok (afgesloten gedeelte)

Deelnemersaantal: 17

Excursieleider: SBB boswachter Frans Germes, rapporteur vogels: Henrik de Nie, overige organismen Josephine Mutsaers.

Route: Met de auto naar SBB-schuur, daarna wandeling door hoogveen over paden, kades en door los veen.

Terreinbeschrijving: Er wordt nog gewerkt aan kades, veel grondverzet met grote machines. Boswachter toonde ons normaal niet toegankelijke stukken levend hoogveen en schraalweilanden.

Bijzonderheden

Vogels: 45 soorten, waaronder geoorde fuut, blauwborst, roodborsttapuit, wielewaal, helaas geen gr. klauwier!

Herpetofauna: adder, bruine kikker

Hogere planten en mossen: kleine veenbes, lavendelheide, drie soorten veenmos

Insecten: Veensteekmug, groene zandloopkever, aardbeivlinder.

Oordeel

Uitstekend: veel gehoord over beheer van het gebied. De laatste resten levend hoogveen worden nu met dammen beschermd, wat grootschalig ingrijpen vergt. Daarnaast was de boswachter een groot kenner van zowel vogels, herpetofauna, planten, mossen en ongewervelde dieren in het gebied.

Bargerveen

Deelnemersaantal: 10

Excursieleider: Paul Schijns

Route: Saaie rechte weg, ca. 10 min rijden

Terreinbeschrijving: Voormalig hoogveenontginningsgebied met resten veen, heide, struiken en water.

Bijzonderheden

Hogere planten (en bomen): 16 soorten, bijzonder: krenteboom, echt als forse boom.

Paddestoelen: Elfenbankje, grijze buisjeszwam, waaiertje, berkendoder.

Vogels: 39 soorten, waaronder brandgans, blauwborst en spotvogel

Herpetofauna: kikkers, adder

Vlinders en libellen: o.a. hooibeestje, watersnuffel.

Oordeel

Uitstekend, twee hoogtepunten

Vrijdag 21-5-2004

Bargerveen e.o.

Deelnemersaantal: 9

Excursieleider: Sytse Tjallingii

Bijzonderheden

Vogels: 46 soorten w.o. Blauwborst, zwarte stern, geoorde fuut.

Insecten: hooibeestje, watersnuffel

Bargerveen

Excursieleider: Jelle Harder

Deelnemersaantal: 15

Route: 's ochtends gebied ten noorden van de brandtoren. 's Middags Amsterdamse Veld

Terreinbeschrijving: Hoogveengebied met stukken bos en heidevelden en ondiep water.

Bijzonderheden

Vogels: 64 soorten w.o. geoorde fuut, dodaars, tafeleend, canadagans, zwarte ruiter, zwarte stern en grauwe klauwier.

Meerstablok Noord

Excursieleider: Hans van As

Deelnemersaantal: 7

Route: Via Erica naar Meerstablok, via fietspad naar brandtoren en terug. Wandelen in het gebied.

Terreinbeschrijving: Veengebied, deels hoogveen.

Bijzonderheden

Vogels: genoemd alleen spotvogel, tapuit, brandgans, gr. gans, wielewaal en blauwborst

Hogere planten: 18 soorten genoemd

Vlinders: aardbeivlinder en citroenvlinder

Herpetofauna: adder en heikikker

Meerstablok

Excursieleider: Annelies Römer

Deelnemersaantal: 17

Route: per auto naar gebied.

Bijzonderheden

Hogere planten: speciaal vermeld een zeer grote peterselievlier.

Vogels: 48 soorten, waaronder dodaars, brandgans, blauwborst, tapuit.

Andere dieren: adder, aardbeivlinder, bruine korenbout, venwitsnuitlibel.

Zaterdag 22-5-2004

Borkener Paradies en Altarm Hase

Excursieiders: Sytse Tjallingii /Henrik de Nie. Rapporteur vogels: Jelle Harder, Planten: Leny Huitzing.

Deelnemersaantal: 20

Route: Zie kaarten. Was lastig te vinden met alleen documentatie van vorige kamp. We hebben het gevraagd in dorpje Borken. De in vorig verslag genoemde Altarm in de Hase hebben we niet gevonden. Deze ligt bij het dorpje Groß Dörgen. We bezochten een verder oostelijk gelegen "Altarm" van de Hase.

Terreinbeschrijving: Oude rivierarmen van Eems en Hase. Oud eikenbos al eeuwen begraasd.

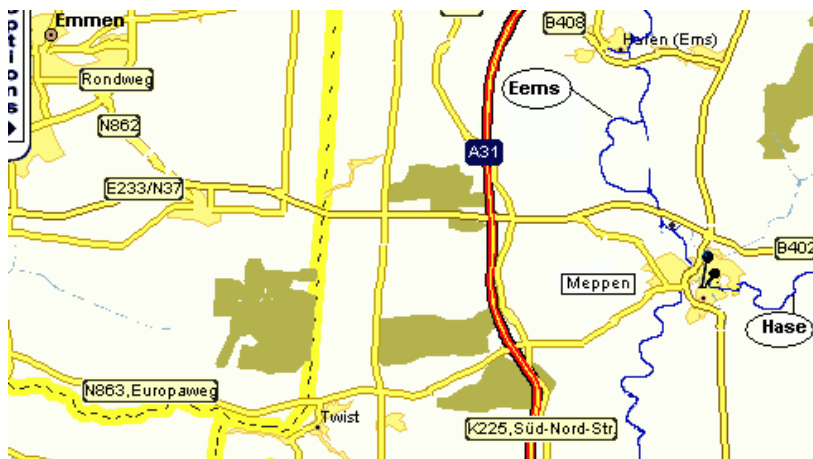
Bijzonderheden

Vogels: 33 soorten in Borkener Paradies waaronder nachtegaal en wespndief (fraai in beeld).

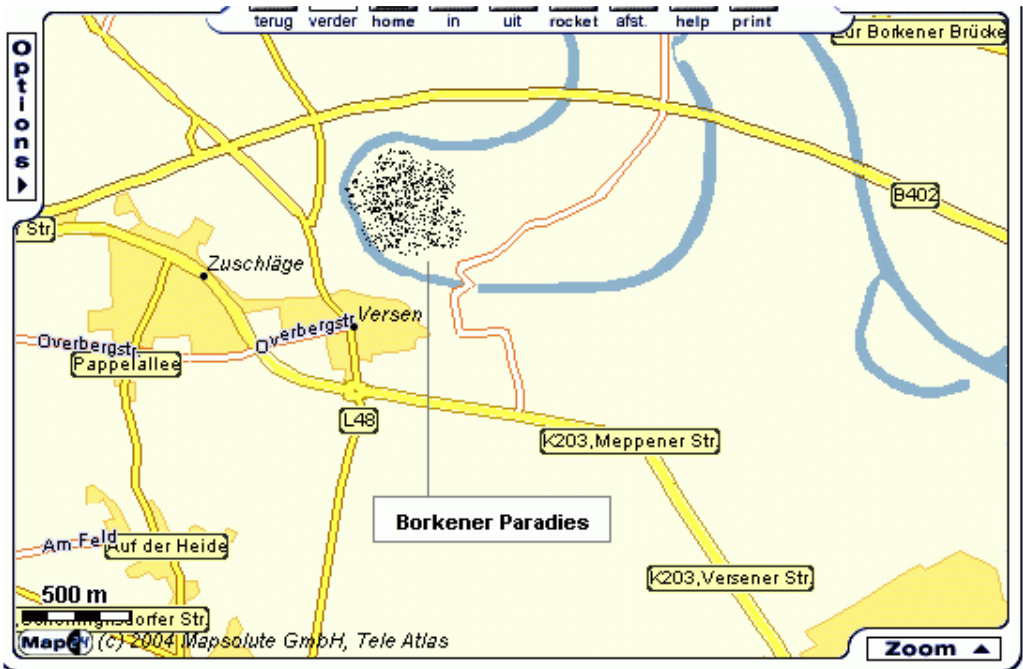
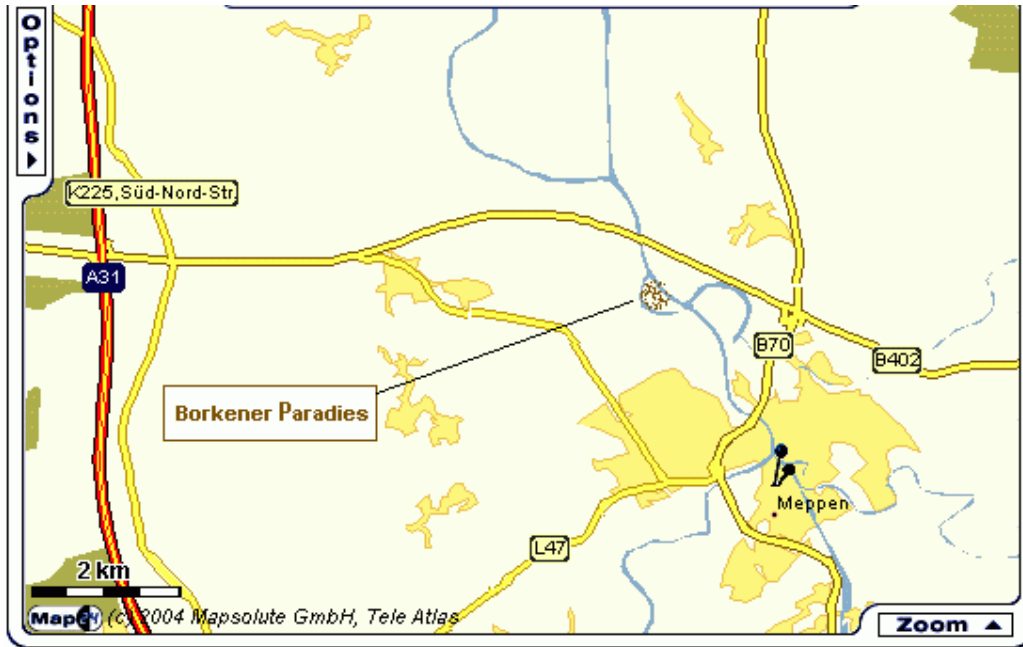
Verder nog 6 andere vogelsoorten waaronder fraai een groene specht in een weiland en een casarca (volledige lijst zie bijlage).

Andere dieren: even was daar de illusie van een zwemmende bever. Vrij groot dier, waarschijnlijk een beverrat, mogelijk ook een grote muskusrat.

Planten: drie soorten viooltjes, glad breukkruid, hondsroos, meerjarige hardbloem, steenanjer, klein tasjeskruid (lijst zie bijlage).

Route naar natuurgebieden aan de Eems (Borkener Paradies) en de Hase (Hase Altarm)

Waarschijnlijke ligging van de Altarm (waar we niet geweest zijn) bij het dorp Gross Dörge. Voor meer informatie over natuurgebieden bij de Eems en Hase:
<http://www.bezirksregierung-weser-ems.de>

23-5-2004

Schoonebeker Veld

Excursieleider: Sytse Tjallingii

Deelnemersaantal: 10

Route: Naar Weiteveen tot paddestoel, dan naar Zuiden en gele pad volgen

Terreinbeschrijving: Oud cultuurlandschap afwisselend weitjes met boomwallen, bos, boomgaarden en hoogveen(wel of niet afgegraven).

Bijzonderheden

Vogels: 30 soorten w.o. Grauwe klauwier, spotvogel en sprinkhaanzanger

Planten: ronde zonnedauw, eenarige wollegras, veenpluis

Avondexcursies

Verslag: Jelle Harder

Er zijn drie avondexcursies gehouden ten noorden van de brandtoren (die brandtoren staat er overigens niet meer) om naar nachtzwaluwen en rallen te luisteren.

Op 20-5-2004 met ca. 25 deelnemers werd op grote afstand één nachtzwaluw gehoord. Bij deze gelegenheid is ook een kwartel gehoord.

Op 21-5-2004 met twee personen. Hierbij werd gebruik gemaakt van een Md-speler met het geluid van nachtzwaluwen. Daarbij werden drie nachtzwaluwen gehoord, waarvan één direct boven ons hoofd.

Op 22-5-2004 werden geen nachtzwaluwen gehoord. Wel twee waterrallen en een blauwborst.

Bijlage met complete lijsten

Waarnemingen in Hoogveenreservaten

Vaatplanten

koningsvaren
smalle stekelvaren
knolboterbloem
egelboterbloem
rankende helmbloem
hop
vogelmuur
grasmuur
akkerhoornbloem
gewone hoornbloem
overblijvende hardbloem
kaal breukkruid
echte koekoeksbloem
steenanjer
Japanse duizendknoop
schapezuring
langbladig(?)/kleine
zonnedaauw
ronde zonnedaauw
akkerviooltje
driekleurig viooltje
bleeksporig bosviooltje
kruipwilg
zandraket
stijf barbarakruid
vroegeling
klein tasjeskruid
dopheide
lavendelheide
kleine veenbes
rode bosbes
muurpeper
moerasspirea
hondsroos
geel nagelkruid
tormentil
kruipganzerik
viltganzerik
kleine leeuwenklauw
krenteboompje
kleine klaver
klein vogelpootje
harig wilgenroosje
gewone reigersbek
waternavel
dolle kervel
melkeppe
gewone ereprijs
veldereprijs
glad walstro
liggend walstro

peterserievlier
kale jonker
biggenkruid
muizeoor
zompzegge
gewone veldbies
veelbloemige veldbies
eenarig wollegras
veenpluis
witte snavelbies
snavelzegge
hazezegge
vroeg haver
gewoon reukgras
zachte dravik
pijpestro

paddestoelen

berkezwam
elfenbank
grijze buisjeszwam
grote parasolzwam
parelamaniet
waaiertje

mossen

Sphagnum pulchrum
Sphagnum magellanium
Sphagnum rubellum

insekten (excl. vlinders)

watersnuffel
vuurlibel
bruine glazenmaker
viervlek
bruine korenbout
noordse witsnuitlibel
venwitsnuitlibel
veensteekmug
groene zandloopkever

vlinders

aardbeivlinder
argusvlinder
citroenvlinder
hooibeestje
kleine vuurvlinder
koolwitje
oranjetipje

Reptielen en amfibieën

adder
bruine kikker
groene kikker
heikikker
gewone pad

Vogels in de Hoogveenreservaten

(v) = geregeld waargenomen (minstens 4 x),

kwartel (1)	kokmeeuw (v)	winterkoning (v)
fazant (v)	stormmeeuw (v)	matkopmees (1)
grauwe gans (v)	visdief (v)	koolmees (v)
brandgans (v)	zwarte stern (15 ex.)	pimpelmees (2)
canadagans (v)	bruine kiekendief (v)	staartmees (v)
nijlgans (v)	sperwer (1)	oeverzwaluw (2)
bergeend (v)	buizerd (v)	boerenzwaluw (v)
krakeend (1)	rode wouw (1)	huiszwaluw (v)
wilde eend (v)	torenvalk (1)	sprinkhaanrietzanger (v)
slobeend (v)	dodaars (v)	kleine karekiet (1)
wintertaling (v)	fuut (v)	bosrietzanger (1)
tafeleend (1)	geoorde fuut (60-70p)	spotvogel (v)
kuifeend (v)	aalscholver (v)	fitis (v)
brilduiker (1)	blauwe reiger (v)	tjiftjaf (v)
grote bonte specht (2)	grauwe klauwier (3)	zwartkop (v)
koekoek (v)	vlaamse gaai (2x)	tuinfluiter (v)
gierzwaluw (v)	ekster (v)	grasmus (v)
nachtzwaluw (4x)	kauw (v)	braamsluiper (1)
holenduif (2)	roek (1)	veldleeuwerik (2)
houtduif (v)	zwarte kraai (v)	huismus (v)
zomertortel (v)	wielewaal (v)	ringmus (1)
turkse tortel (v)	merel (v)	witte kwikstaart (v)
meerkoet (v)	zanglijster (v)	gele kwikstaart (v)
waterral (2x)	grote lijster (2)	boompieper (v)
regenwulp (1)	grauwe vliegenvanger (2)	graspieper (v)
wulp (v)	roodborst (v)	heggemus (v)
zwarte ruiter (1)	witgesterde blauwborst (v)	vink (v)
tureluur (2)	zwarte roodstaart (1)	groenling (2)
oeverloper (v)	gekraagde roodstaart (v)	putter (2x)
scholekster (1)	paapje (1)	kneu (v)
kleine plevier (1)	roodborsttapuit (v)	goudvink (1)
kievit (v)	tapuit (2)	geelgors (v)
zilvermeeuw (2)	spreeuw (v)	rietgors (v)
kleine mantelmeeuw (v)	boomkruiper (1)	

Borkener Paradijs

Planten

knolboterbloem
hop
vogelmuur
grasmuur
akkerhoornbloem
gewone hoornbloem
overblijvende hardbloem
kaal breukkruid
steenanker
akkerviooltje
driekleurig viooltje
bleeksporig bosviooltje
zandraket
stijf barbarakruid
vroegeling
klein tasjeskruid
muurpeper
hondsroos
viltganzerik
kleine leeuwenklauw
kleine klaver
klein vogelpootje
gewone reigersbek
dolle kervel
gewone ereprijs
veldereprijs
glad walstro
muizeoor
gewoon reukgras
zachte dravik

Vogels

fazant
casarca (Altarm Hase)
grote bonte specht
groene specht (Altarm Hase)
koekoek
turkse tortel (Altarm Hase)
meerkoet
oeverloper (Altarm Hase)
kievit
kokmeeuw
wespendief
buizerd
torenvalk
fuut
aalscholver
blauwe reiger
kauw
zwarte kraai
merel
zanglijster
grote lijster
roodborst
nachttegaal (4)
gekraagde roodstaart
spreeuw
boomkruiper
winterkoning
koolmees
pimpelmees
boerenwaluw
huiswaluw
fitis
tjiftjaf
zwartkop
tuinfluiter
gele kwikstaart (Altarm Hase)
vink
groenling
geelgors

Insekten

Bosbeekjuffer

Zoogdieren

Beverrat

Schoonebeker Veld

Vogels

wilde eend
wintertaling
grote bonte specht
koekoek
gierzwaluw
houtduif
zomertortel
turkse tortel
wulp
kievit
kokmeeuw
sperwer
buizerd
blauwe reiger
kauw
zwarte kraai

wielewaal
merel
roodborst
zwarte roodstaart
gekraagde roodstaart
roodborsttapuit
spreeuw
boomkruiper
matkopmees
koolmees
pimpelmees
staartmees
boerenwaluw
huiswaluw
sprinkhaanrietzanger
spotvogel

fitis
tjiftjaf
zwartkop
tuinfluiter
braamsluiper
huismus
gele kwikstaart
heggemus
vink
groenling
putter
kneu
goudvink
geelgors

ook gehoord/gezien

Ransuil (camping)
Wulp met pulli (tussen camping en Erica)
Brilduiker (Annelies Römer- Bargerveen)

Lijst van deelnemers

Naam	Roepnaam
Leussink	Theo
Van Geelen	Wim
Romer	Annelies
Boerboom	Hessel
Veldhuis	Louis
Veldhuis	Ylan
Schyns	Paul
Corstiaensen	Mariet
Schyns	Joep
V.d. Velde	Anne (v)
Buysman	Jan
Van der Kamp	Jouke
Van Veenen	Ben
Van Veenen	Guido
Van Rooijen	Cora
Spanjers	Heidi
Scheltens	Rinda
De Nie	Henrik
Huitzing	Leny
Wanee	Jan
Wanee-van Immerzeel	Else
Sinkeldam	Ria
Tilstra	Astrid
Uittien	Jaap
Uittien-Van Winden	Lenie
Luttmer-Van Kuilenburg	Ellen
Luttmer	Ruud
Liebers	Frits
Koole	Hetty
Van As	Hans
Schouten	Jennie
Van As	Bas
Van As	Linda
Tjallingii	Sytse
Tjallingii	Marlies
Broer	Atty
Harder	Jelle
Schuitema	Anja
Harder	Diane
Kortselius	Joop
Kortselius	Maja
Mutsaers	Josephine
Van Iterson	Inge
Hellendoorn	Wardie
Van Eeden	Hans
Van Eeden	Richard
Vermolen	Ans
Van Wely	Peter